

Διδαγμένο κείμενο

A1. α. 1. Λάθος, 2. Λάθος, 3. Σωστό.

A1.β. α. 1 β. 3

B1. Σ' αυτή την ενότητα ο Αριστοτέλης επιχειρεί να δώσει τον πρώτο ορισμό της έννοιας «πόλις» στα Πολιτικά. Αρχικά με έναν παραγωγικό συλλογισμό προσπαθεί να αποδείξει πως η πόλη αποτελεί μια μορφή κοινωνίας.

(1η παράγραφος) Προσεχές γένος «πόλις»: κοινωνίαν τινα

- Ο όρος «κοινωνία» προέρχεται από τη λέξη «κοινωνός» και είναι ομόρριζος με το ρήμα «κοινωνῶ» που στα αρχαία ελληνικά σημαίνει μοιράζομαι ή κάνω κάτι μαζί με άλλους. Έτσι, με τον όρο αυτό νοείται μια ομάδα ανθρώπων που συνυπάρχουν και συνεργάζονται αποβλέποντας –η καθεμιά ξεχωριστά– στην επίτευξη ενός κοινού για τα μέλη της σκοπού, ενός επιμέρους συμφέροντος («ἀγαθοῦ τινος ἕνεκεν συνεστηκυῖαν»). Ειδοποιοί διαφορές/ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά πόλης: καὶ τοῦ κυριωτάτου πάντων ἢ πασῶν κυριωτάτη καὶ πάσας περιέχουσα τὰς ἄλλας. Αὕτη δ' ἐστὶν ἡ καλουμένη πόλις καὶ ἡ κοινωνία ἢ πολιτική. [...] («ὄρωμεν»: παρατήρηση της αντικειμενικής πραγματικότητας και στην εμπειρία.)
- Η «πόλις», είναι μια μορφή ανώτερης κοινωνικής συνύπαρξης («ἢ πασῶν κυριωτάτη»), που εμπεριέχει όλες τις άλλες («πάσας περιέχουσα τὰς ἄλλας»), και αποβλέπει στο ανώτερο από όλα τα αγαθά («τοῦ κυριωτάτου πάντων»). Είναι δε «ἢ κοινωνία ἢ πολιτική». Στον ορισμό αυτό μπορούμε να διακρίνουμε το προσεχές γένος (genus proximum) της έννοιας «πόλις» και την ειδοποιό διαφορά της (specifica differentia).
- Συγκεκριμένα, το προσεχές της γένος, δηλαδή η ευρύτερη κατηγορία στην οποία εντάσσεται η έννοια, είναι ο όρος «κοινωνία» («κοινωνίαν τινὰ οὔσαν»), ενώ η ειδοποιός διαφορά της, δηλαδή το ιδιαίτερο εκείνο γνώρισμα που διαφοροποιεί την έννοια του γένους από τις όμοιές της έννοιες, ώστε να προκύψει η οριστέα, είναι το αγαθό στο οποίο αποβλέπει. **Ειδικότερα, το αγαθό στο οποίο αποβλέπει, που είναι η ευδαιμονία των πολιτών, είναι το ανώτερο από όλα τα αγαθά των άλλων κοινωνιών και μ' αυτό η «πόλις» επιδιώκει το συμφέρον του συνόλου των πολιτών. Αντίθετα, οι άλλες μορφές κοινωνίας επιδιώκουν επιμέρους αγαθό για το συμφέρον των μελών τους.** Τέλος, αξίζει να πούμε ότι η πόλη είναι είναι μια κοινωνία «πολιτική», που διέπεται δηλαδή από πολιτική οργάνωση, έχει νόμους, θεσμούς κτλ.
- Ακόμα η ειδοποιός διαφορά ανάμεσα στις άλλες μορφές συμβίωσης και στην πόλη είναι **ποιοτική (κυριωτάτη), ποσοτική (περιέχουσα)** και ανώτερου σκοπού, καθώς ο υπέρτατος σκοπός της πόλης υπερβαίνει τους επιμέρους σκοπούς των μοριών (=υποσυνόλων) της πολιτικής κοινωνίας. Με τη φράση «κυριωτάτου πάντων» ο Αριστοτέλης εννοεί το υπέρτατο αγαθό στο οποίο αποβλέπει η «πόλις», δηλαδή την ευδαιμονία του συνόλου των πολιτών. Η ανωτερότητα αυτού του αγαθού αποδεικνύει και την ανωτερότητα της ίδιας της πόλης έναντι των άλλων κοινωνιών. Με άλλα λόγια, εφόσον η πόλη είναι η «κυριωτάτη» όλων των κοινωνιών, αντιστοίχως και το αγαθό στο οποίο στοχεύει είναι το «κυριωτάτον» όλων των άλλων αγαθών.
- Πιο συγκεκριμένα το αγαθόν για τον Αριστοτέλη δεν είναι ένα και μοναδικό· είναι κατά περίπτωση διαφορετικό. Άλλες ανάγκες έχει ένας υγιής άνθρωπος και άλλες ένας ασθενής· μια τροφή μπορεί να είναι καλή για ένα ζώο και βλαβερή για ένα άλλο. Επίσης, η έννοια του αγαθοῦ είναι πολυσήμαντη· αγαθό μπορεί είναι κάτι σύμφωνο με την αρετή αλλά και κάτι ωφέλιμο ή ευχάριστο. Το αγαθόν, ακόμη, μπορεί να είναι όντως αγαθό ή απλώς να εκλαμβάνεται ως τέτοιο. Οπωσδήποτε, το αριστοτελικό αγαθόν δεν είναι μια καθολική και χωριστή από τον κόσμο ουσία, όπως φαίνεται να πίστευε ο Πλάτων. Το αγαθόν, σε όλες τις εκδοχές του, αποτελεί για τον άνθρωπο και την κοινωνία άμεσο ή απώτερο στόχο. Το τονίζει ο φιλόσοφος στις πρώτες του φράσεις στα Ἠθικά Νικομάχεια 1094a1-3: *Πᾶσα τέχνη ..., οὐδ' ἄντ' ἐφίεται [· Κάθε τεχνική δεξιότητα και κάθε γνωστική δραστηριότητα, παρόμοια και κάθε πράξη και κάθε διαδικασία επιλογής και προτίμησης έχει για στόχο της –κατὰ την παραδοχή όλων– κάποιο αγαθό. Σωστά, επομένως, είπαν για το αγαθό πως είναι αυτό που αποτελεί τον στόχο όλων των πραγμάτων].*
- Η πόλις λοιπόν είναι η τελειότερη μορφή κοινωνικής συμβίωσης. Περιλαμβάνει ατελέστερα κοινωνικά μορφώματα, όπως η οικογένεια, η φυλετική συγγένεια και σχέση, το χωριό, μια συντεχνία κ.ά. Η πόλις δεν είναι απλώς μια ανταλλακτική κοινωνία που διασφαλίζει την επιβίωση των μελών της, αλλά εκείνη η οργανωμένη και αρθρωμένη κοινωνία που διασφαλίζει τις προϋποθέσεις για την πλήρη ανάπτυξη όλων των δυνατοτήτων του ανθρώπου. Ὑψιστος σκοπός της ὑπαρξῆς της είναι το κοινό αγαθό, η συλλογική και ατομική ευτυχία των μελών της.

(2η παράγραφος)

- Η «πόλις» είναι η τελειότερη μορφή κοινωνικής συμβίωσης. Περιλαμβάνει ατελέστερα κοινωνικά μορφώματα, όπως η οικογένεια, η φυλετική συγγένεια και σχέση, το χωριό, μια συντεχνία κ.ά. Η πόλις δεν είναι απλώς μια ανταλλακτική κοινωνία που διασφαλίζει την επιβίωση των μελών της, αλλά εκείνη η οργανωμένη και αρθρωμένη κοινωνία που διασφαλίζει τις προϋποθέσεις για την πλήρη ανάπτυξη όλων των δυνατοτήτων του ανθρώπου. Υψιστος σκοπός της ύπαρξής της είναι το κοινό αγαθό, η συλλογική και ατομική ευτυχία των μελών της.
- Άλλα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πόλης/ ειδιοποιοί διαφορές είναι ότι είναι «τέλειος». Σύμφωνα με τις διδασκαλίες του Αριστοτέλη, υπάρχουν τρία είδη κοινωνικών οντοτήτων ή διαφορετικά, ομάδων συνύπαρξης των ανθρώπων: η οικογένεια («ὁ οἶκος, ἢ οἰκία»), το χωριό («ἡ κώμη») και η πόλη-κράτος («ἡ πόλις»). Οι κοινωνικές αυτές οντότητες δημιουργήθηκαν «φύσει», καθώς ο άνθρωπος είναι προορισμένος από τη φύση να μην μπορεί να υπάρξει μόνος του. Η τρίτη μορφή κοινωνικής συμβίωσης ήταν η πόλη («ἡ πόλις»), η οποία αποτελούσε υψηλότερο και ανώτερο τύπο κοινωνίας, γιατί σχηματίστηκε από τη συνένωση περισσότερων χωριών, συνεπώς και οικογενειών. Ήταν δηλαδή φυσική εξέλιξη και ανάπτυξη αυτών των πρώτων μορφών κοινωνίας, το «τέλος» αυτών, η ολοκληρωμένη, τέλεια κοινωνία, η οποία ικανοποιούσε τις ηθικές ανάγκες του ανθρώπου. Σκοπός της ήταν όχι μόνο το «ζῆν», η επιβίωση, που και η «κώμη» επεδίωκε και εξασφάλιζε, αλλά το «εὖ ζῆν», δηλαδή η ευδαιμονία, και το υπέρτατο αγαθό της αυτάρκειας.
- Το εὖ ζῆν περιλαμβάνει τις απαραίτητες προϋποθέσεις της καλής κοινωνικής ζωής. Ο Αριστοτέλης (Πολιτικά 1325b13 κ.ε.) απαριθμεί τις εξής: α) επάρκεια τροφής, β) ποικιλία τεχνών και τεχνιτών, γ) επαρκής οπλισμός, δ) οικονομική ευπορία, ε) θρησκευτικοί θεσμοί, στ) θεσμοί δικαιοσύνης. Αυτό το τελευταίο χαρακτηριστικό της πόλης θεωρείται από τον φιλόσοφο και το πιο σημαντικό.
- Απαραίτητη προϋπόθεση όμως του εὖ ζῆν είναι η αυτάρκεια: Η αυτάρκεια αποτελεί θεμελιώδες γνώρισμα της πόλεως και πρωταρχική επιδίωξή της. Με αυτήν δηλώνεται η επάρκεια των αγαθών που είναι απαραίτητα για την απόκτηση και διατήρηση της συλλογικής ευτυχίας (εὐδαιμονίας). Πρόκειται για αγαθά εξωτερικά (υλικά), σωματικά και ψυχικά. Η αυτάρκεια μιας πόλης εξαρτάται α) από τη γεωγραφική της θέση, ώστε να εξασφαλίζονται υλικά αγαθά, β) από το έμψυχο, ανθρώπινο δυναμικό που διασφαλίζει την άμυνα της πόλης-κράτους και γ) από το σύστημα χρηστής διοίκησης και απονομής δικαιοσύνης, που εγγυάται την εσωτερική συνοχή της πόλης.
- Τελευταίο χαρακτηριστικό της πόλης είναι ότι υπάρχει εκ φύσεως, αφού δημιουργείται από τη συνένωση των οικιών και των κωμών που υπάρχουν εκ φύσεως και ταυτόχρονα αποτελεί την ολοκλήρωση των πρώτων κοινωνικών. («Διὸ πᾶσα πόλις φύσει ἔστιν, εἴτερ καὶ αἱ πρῶται κοινωναί. Τέλος γὰρ αὕτη ἐκείνων, ἢ δὲ φύσις τέλος ἔστιν.») πᾶσα πόλις φύσει ἔστιν: Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, τόσο η κοινωνικότητα του ανθρώπου όσο και η σύσταση της πόλεως ανάγονται στη φύση, είναι φυσικά φαινόμενα. Δεν αποκλείεται η συγκεκριμένη διδασκαλία του φιλοσόφου να αποτελεί απάντηση σε ορισμένους σοφιστές που υποστήριζαν ότι οι πολιτικοί θεσμοί και οι νόμοι αποτελούν προϊόντα ανθρώπινα, κοινωνικές συμβάσεις που έρχονται σε σύγκρουση με τις φυσικές διεργασίες.
- Ο Αριστοτέλης επισφραγίζει τον ορισμό της έννοιας «πόλις» με τον χαρακτηρισμό πολιτική κοινωνία, δηλαδή την οργανωμένη πολιτειακά κοινωνία η οποία έχει αυτάρκεια, αυτονομία, ελευθερία, θεσμούς και πολιτεύμα. Αφορά, λοιπόν, η πόλη τη γνωστή για τον αρχαίο ελληνικό κόσμο πόλη-κράτος, όπως επικράτησε να αποδίδεται σήμερα ο όρος.

B2. Τα χαρακτηριστικά του υπερανθρώπου:

- Ιάμβλιχος: άτρωτος, απρόσβλητος από ασθένειες
  - χαλύβδινος άνθρωπος, με υπερφυσικές σωματικές και ψθικές δυνάμεις.
- Αριστοτέλης: υπεράνθρωπος είναι το πλήθος (αθροιστική θεωρία)
  - ὥσπερ ἓνα ἄνθρωπον τὸ πλήθος, πολὺποδα καὶ πολὺχειρα καὶ πολλὰς ἔχοντ' αἰσθήσεις, οὕτω καὶ περὶ τὰ ἦθη καὶ τὴν διάνοιαν.

- Τόσο στο απόσπασμα των *Πολιτικών* του Αριστοτέλους όσο και στο κείμενο του Ανώνυμου του Ιαμβλίκου γίνεται αναφορά σε ένα άτομο υπερφυσικών δυνατοτήτων και στη σχέση του με το σύνολο της κοινωνίας και με τη νομοθεσία.
- Ο Αριστοτέλης διερευνά με επιφύλαξη και διστακτικότητα στο ύφος το θέμα της άσκησης της εξουσίας από το πλήθος. Για το θέμα αυτό διαπιστώνει αρνητικά και θετικά στοιχεία:
  - α) Το αρνητικό στοιχείο είναι ότι το κάθε επιμέρους άτομο μπορεί να μην είναι αξιόλογος άνθρωπος. («Τους γὰρ πολλούς, ὧν ἕκαστός ἐστιν οὐ σπουδαῖος ἀνὴρ»)
  - β) Το θετικό στοιχείο είναι ότι ενωμένα όλα αυτά τα επιμέρους άτομα μπορούν να αποτελέσουν μια δύναμη ανώτερη από εκείνη των λίγων και άριστων. Το πλήθος, λοιπόν, υπερέχει του ενός ή των λίγων, γιατί μπορεί να διαθέτει συνολικά περισσότερη αρετή και φρόνηση από αυτούς. Η άποψη αυτή είναι η λεγόμενη «αθροιστική θεωρία», η οποία αποτελεί ως σήμερα βασικό επιχείρημα υπέρ της δημοκρατίας ή της «πολιτείας», όπως την ονομάζει ο Αριστοτέλης, ενός πολιτεύματος που περικλείει τα πλεονεκτήματα όλων των άλλων πολιτευμάτων και αποτελεί σύνθεση δημοκρατικών στοιχείων. («ὅμως ἐνδέχεται συνελθόντας εἶναι βελτίους ἐκείνων, οὐχ ὡς ἕκαστον ἀλλ' ὡς σύμπαντας»).
- Το πλήθος για τον Αριστοτέλη παρομοιάζεται με έναν υπερφυσικό άνθρωπο, με έναν υπεράνθρωπο με πολλά χέρια, πολλά πόδια και αντίστοιχα πολλές ηθικοπνευματικές δυνατότητες («πολλῶν γὰρ ὄντων ἕκαστον μόνιον ἔχειν ἀρετῆς καὶ φρονήσεως, καὶ γίνεσθαι συνελθόντων, ὥσπερ ἓνα ἄνθρωπον τὸ πλήθος, πολὺποδα καὶ πολὺχειρα καὶ πολλὰς ἔχοντ' αἰσθήσεις, οὕτω καὶ περὶ τὰ ἦθη καὶ τὴν διάνοιαν.»). Η παρομοίωση αντλείται από τον χώρο της μυθολογίας, όπου συναντάμε τα τερατόμορφα πλάσματα με τα πολλά χέρια και πόδια. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν οι Ερινύες, οι Εκατόγχειρες κτλ. Κατ' αναλογία λοιπόν με αυτά τα πλάσματα, και το πλήθος μοιάζει με έναν άνθρωπο με πολλά χέρια και πόδια, με πολλαπλάσια επομένως δύναμη και με συσσωρευμένη αρετή και εξυπνάδα. Γι' αυτό το λόγο θεωρείται το πλήθος από τον Αριστοτέλη ικανό να αναλάβει την εξουσία της πόλης, αφού συγκεντρώνει πάνω του πολλά θετικά χαρακτηριστικά.
- Στην πολιτική ορολογία της αρχαίας Αθήνας ο όρος **πλήθος** δηλώνει τον **δήμον**, τη **μεγάλη πλειονότητα του λαού**, το **σύνολο των πολλών και φτωχότερων πολιτών**. Ο **δήμος συγκροτείται πολιτικά με τους ολίγους ή άριστους**, δηλαδή τους πλουσιότερους πολίτες που κατάκανόνα έχουν και ευγενική καταγωγή. Όταν η εξουσία ανήκει στο πλήθος, το πολίτευμα χαρακτηρίζεται **δημοκρατία**: δημοκρατία δ' ἐστὶν ὅταν ἡ κύριον τὸ πλήθος (Πολιτικά 1279b2122). Βλ. και την **πλατωνική διατύπωση**: Τρίτον δὲ σχῆμα πολιτείας οὐχ ἡ τοῦ πλήθους ἀρχή, δημοκρατία τοῦνομα κληθεῖσα; (Πολιτικός 291d). Όταν η εξουσία ανήκει στους λεγόμενους άριστους, το πολίτευμα χαρακτηρίζεται **αριστοκρατία**: ἡ ἀριστοκρατία βούλεται τὴν ὑπεροχὴν ἀπονέμειν τοῖς ἀρίστοις τῶν πολιτῶν (Πολιτικά 1293b40-41). Τη **δομική σύνδεση της πλειονότητας των πολιτών με το δημοκρατικό πολίτευμα την ονομάζουμε σήμερα «αρχή της πλειοψηφίας»**. Αυτή ήταν η θεμελιώδης αρχή της άμεσης αθηναϊκής δημοκρατίας.
- Ο Ανώνυμος Ιαμβλίκου από την άλλη αναφέρει ότι θα μπορούσε να ασκήσει την εξουσία ένας άνθρωπος μόνο, ο «**υπεράνθρωπος**», ο οποίος διακρίνεται από υπερφυσικές δυνάμεις, ψυχικές και σωματικές και που είναι ανίκητος και παντοδύναμος («**θα είναι άτρωτος, απρόσβλητος από αρρώστιες και από άλλα παθήματα, χαλύβδινος, με υπερφυσικές σωματικές και ψυχικές δυνάμεις**»). Αυτό για τον Ανώνυμο του Ιαμβλίκου μπορεί να συμβεί μόνον υπό κάποιες προϋποθέσεις, να λειτουργεί δηλαδή πάντα σύμφωνα με τον νόμο και τη δικαιοσύνη, να τα ενισχύει και να χρησιμοποιεί τις υπερδυνάμεις του πάντοτε σύμφωνα με αυτά. («**αυτός ο κάποιος θα, ... το προάγει**»). Αν λοιπόν δεν τηρεί αυτές τις προϋποθέσεις τότε το πλήθος θα μπορούσε να λειτουργήσει αυτό με τη σειρά του ως υπεράνθρωπος, έχοντας το πλεονέκτημα της αριθμητικής υπεροχής και της καλής διοίκησης και θα κατατρόπωνε τον Υπερφυσικό άνθρωπο στον οποίο αναφέρεται ο Ανώνυμος του Ιαμβλίκου. («**Διαφορετικά δεν θα άντεχε. Γιατί όλοι οι άλλοι θα συσπειρώνονταν εναντίον ενός τέτοιου ... και τελικά θα έβγαιναν νικητές**»).
- Και στα δύο λοιπόν αποσπάσματα γίνεται αποδοχή της κρίσεως σχετικά με τη δύναμη του πλήθους. Το πλήθος μπορεί να αποτελέσει μια ιδανική και καλύτερη εξουσία από ότι οι λίγοι ή ο ένας άριστος. Ωστόσο μπορούμε να επισημάνουμε πως στο κείμενο αναφοράς ο Αριστοτέλης χρησιμοποιεί το παράδειγμα του υπερφυσικού πλάσματος ταυτίζοντάς το με το πλήθος, ενώ ο Ιάμβλικος χρησιμοποιεί ένα αντίστοιχο παράδειγμα με σκοπό να το αντιπαραβάλει με τη δύναμη του πλήθους.

B3. οπτική: ὀρώμεν | σύσταση: συνεστηκυῖαν | λάθος: ἀλήθειαν | δοχείο: ἐνδέχεται | ποδήλατο: πολύποδα

B4. 1.β 2.β 3.α 4.α 5.β

Αδιδακτο κείμενο

Γ1. Πλάτωνας, Θεάγης, 121, b1-d6

Ὡ Σώκρατες, πάντα τὰ φυτὰ κινδυνεύει τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχειν, καὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα καὶ τὰ ζῶα τὰ τε ἄλλα καὶ ἄνθρωπος. καὶ γὰρ ἐν τοῖς φυτοῖς ῥᾶστον ἡμῖν τοῦτο γίνεσθαι, ὅσοι τὴν γῆν γεωργοῦμεν, τὸ παρασκευάσασθαι πάντα τὰ πρὸ τοῦ φυτεύειν καὶ αὐτὸ τὸ φυτεῦσαι· ἐπειδὴν δὲ τὸ φυτεῦθαι βίῳ, μετὰ τοῦτο **θεραπεία τοῦ φύντος** καὶ πολλὴ καὶ χαλεπὴ καὶ δύσκολος γίνεσθαι. οὕτω δὲ ἔχειν ἔοικε καὶ τὸ περὶ τῶν ἀνθρώπων· ἀπὸ τῶν ἑμαυτοῦ ἐγὼ πραγμάτων τεκμαίρομαι καὶ ἐς τᾶλλα. καὶ γὰρ ἐμοὶ ἢ τοῦ ὕεος τουτουῖ, εἴτε φυτεῖαν εἴτε παιδοποιῖαν δεῖ αὐτὴν ὀνομάζειν, πάντων ῥᾶσθη γέγονεν, ἢ δὲ τροφὴ δύσκολός τε καὶ ἀεὶ ἐν φόβῳ **περὶ αὐτοῦ δεδιότι**.

Σωκράτη, ὅλα τα βλαστάρια (*λαυτά που φύονται*) εἶναι πιθανό να ἔχουν τὴν ἴδια πορεία (*φοβάμαι ὅτι διέπονται ἀπὸ τὴν ἴδια ἀρχή*), καὶ αὐτὰ που γεννιούνται ἀπὸ τὴ γῆ καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ υπόλοιπα [αλλά] καὶ ὁ ἄνθρωπος. γιὰτί καὶ στα φυτὰ πάρα πολὺ εὐκόλα γίνεται γιὰ εμάς αὐτό, ὅσοι καλλιεργοῦμε τὴ γῆ, τὸ να προετοιμάζουμε δηλαδὴ ὅλα πρὶν ἀπὸ τὴν φύτευση καὶ [ἐπειτα] τὴν ἴδια τὴ διαδικασία τοῦ φυτέματος· ὅταν λοιπὸν αὐτὸ τὸ ὁποῖο φυτεύτηκε [ξεκινᾷ να] μεγαλώνει, ἐπειτα ἀπὸ αὐτὸ ἀκολουθεῖ / συμβαίνει ἡ φροντίδα τοῦ βλασταρίου πολλὴ καὶ δύσκολη καὶ ἐπίπονη. Ἔτσι λοιπὸν φαίνεται ὅτι τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ σχετικὰ με τοὺς ἀνθρώπους· ἀπὸ τὴ δική μου ἐμπειρία ἐγὼ συμπεραίνω (αὐτό) καὶ γιὰ τὰ υπόλοιπα. γιὰτί γιὰ ἐμένα αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ νέου η, εἴτε πρέπει να τὴν ὀνομάζουμε ἀνάπτυξη εἴτε τεκνοποίηση, ἔχει ἀποβεί η πιο εὐκόλη ἀπὸ ὅλες, ἡ ἀνατροφή τοῦ ὅμως δύσκολη καὶ πάντα ἐπίφοβη (γιὰ ἐμένα) που φοβάμαι γι' αὐτόν.

Γ2.

- Ο Δημόδοκος καταθέτει ὅτι ὁ γιος τοῦ Θεαγένους τὸ ζητεῖ **να φροντίζει τις ἀνάγκες τοῦ** (*ἀξιῶν ἐπιμεληθῆναι με ἑαυτοῦ*), **καὶ να πληρῶσει τὰ δίδακτρα γιὰ τὴν ἐκπαίδευσή του σε κάποιον σοφιστὴ γιὰ να τον κάνει σοφὸ** (καὶ χρήματα τελέσαι τινὶ τῶν σοφιστῶν, ὅστις αὐτὸν σοφὸν ποιήσει).
- Ο πατέρας ἐκτιμᾷ ὅτι ὁ νεαρός προβαίνει σε αὐτὲς τις ἀξιῶσεις παρασυρμένος ἀπὸ κάποιους ἀπὸ τοὺς συνομιλήκους του, οἱ ὁποῖοι κατεβαίνοντας συχνὰ στὴν πόλη **μεταφέρουν στο νεαρό συζητήσεις που ἀκούν ἐκεῖ, με ἀποτέλεσμα τὸ παιδί να ζηλεύει / ταράζεται**.
[Ο Δημόδοκος καταθέτει ὅτι δὲν ἀπασχολεῖται ἰδιαίτερα ἀπὸ τὸ κόστος τῶν μαθημάτων αὐτῶν, ὡστόσο καταθέτει τὴν ἐνστάσή του γιὰ τοὺς τυχόν κινδύνους που θα προκύψουν γιὰ τὸν νεαρό ἀπὸ τὴ διαδικασία αὐτή].

Γ3.

▪ σχέες	▪ τὰ ἄσθη
▪ ῥᾶδιον / ῥᾶον	▪ καταβησόμενοι
▪ ἀγεννοῦς	▪ παλαιότερον
▪ ἐπιθυμεῖν	▪ τῶν ἐπιμεληθέντων
	▪ οἴτινες

Γ4.α

- τὸν αὐτὸν: ὁμοίωπτος ὀνοματικὸς, ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς στο *τρόπον*.
- τοῦτο: Ὑποκείμενο στο (προσωπικὸ) ῥῆμα *γίνεται*.
- ὀνομάζειν: Ὑποκείμενο στο ἀπρόσωπο ῥῆμα *δεῖ*, **τελικὸ ἀπαρέμφατο** (με Υ: αὐτὴν, ετεροπροσωπία).
- πάντων: Γενική, ὡς ετερόπτος ὀνοματικὸς προσδιορισμὸς, **Διαιρετική** στο *ῥᾶσθη*.
- εἰς τὸ ἄστυ: Ἐμπρόθετος ἐπιρρ. προσδιορισμὸς στὴ μτχ κατεβαίνοντες, τοῦ **τόπο** (*κίνηση σε τόπο*).
- μοι: Ἐμμεσο ἀντικείμενο στο ῥῆμα *παρέχει*.
- σοφὸν: Κατηγορούμενο (ἀπλό ἢ τοῦ ἀποτελέσματος) στο **Ἀντικείμενο αὐτὸν** τοῦ ῥήματος *ποιήσει*.

β. Δημόδοκος ἔλεγεν δὲ ὅτι ἢ **τότε** παροῦσα ἐπιθυμία τούτω πάνυ **αὐτὸν φοβοῖ /-οίη**.